

Scenariusz lekcji historii przeprowadzonej dn. 28.02.2022r. w klasie VIII.

Blok tematyczny: Upadek komunizmu.

Temat: Powstanie „Solidarności”.

Prowadzący: Aleksandrowicz Agata.

Cel główny:

- Utrwalenie najważniejszych wiadomości dotyczących kształtowania się sceny politycznej Polski lat 80. XX wieku.

Cele operacyjne uczeń:

- poprawnie posługuje się terminami: *strajk okupacyjny, strajk solidarnościowy, MKS, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność”, „karnawał »Solidarności«”, kryzys bydgoski,*
- określa czas wydarzeń: 31 VIII 1980 r. – podpisanie porozumień sierpniowych, 1980 r. – powstanie i rejestracja NSZZ „Solidarność”, IX–X 1981 r. – I Zjazd NSZZ „Solidarność”, III 1989 r. – kryzys bydgoski, 1981 r. – zamach na Jana Pawła II i śmierć Stefana Wyszyńskiego,
- omawia rolę postaci: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz, Bogdana Borusewicza, Andrzeja Gwiazdy, Mariana Jurczyka, Lecha Kaczyńskiego, Ryszarda Kuklińskiego, Wojciecha Jaruzelskiego,
- wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków sierpniowych w 1980 r. oraz wskazuje przyczyny sukcesu strajkujących,
- opisuje treść 21 postulatów MKS,
- charakteryzuje związek zawodowy „Solidarność” i okres jego legalnej działalności,
- przedstawia działania władz zmierzające do konfrontacji z opozycją.

Metoda pracy:

- podająca;
- problemowa;
- praktyczna.

Formy pracy:

- indywidualna;
- grupowa.

Środki dydaktyczne:

- komputer;
- prezentacja Power point (zasób własny nauczyciela);
- Podręcznik Wczoraj i dziś 8” (s. 207–211)

Przebieg zajęć.

1. Nauczyciel wita się z klasą, następnie sprawdza listę obecności.

W ramach wprowadzenia nauczyciel poleca przypomnieć uczniom przyczyny powstania opozycji antykomunistycznej w Polsce oraz formy jej działalności (założenie KOR i WZZ).

2. Prowadzący wyjaśnia, że celem lekcji jest zdobycie wiadomości o okolicznościach i następstwach powstania NSZZ „Solidarność”.
3. Nauczyciel w formie wykładu przedstawia za pomocą prezentacji multimedialnej przyczyny oraz przebieg strajków w sierpniu 1980 r. Zwraca uwagę na fotografię przedstawiającą Lecha Wałęsę i jego słynny skok. Wyjaśnia pojęcie strajku solidarnościowego oraz zwraca uwagę na wsparcie okazane strajkującym przez intelektualistów i działaczy związanych z KOR. Uczniowie mają za zadanie zapoznać się z biogramami Anny Walentynowicz i Lecha Wałęsy ze s. 207 i 208 podręcznika. Prowadzący zajęcia, zwraca uwagę klasie na plakat przedstawiający napis „NSZZ Solidarność”, prosi uczniów o przedstawienie jego symbolicznego znaczenia.
4. Nauczyciel opowiada o przygotowaniach władz do konfrontacji z „Solidarnością”: o stanowisku ZSRs wobec sytuacji w Polsce, roli Ryszarda Kuklińskiego, manewrach wojskowych przy polskich granicach, objęciu stanowiska premiera przez Wojciecha Jaruzelskiego oraz znaczeniu kryzysu bydgoskiego.
5. Prowadzący przedstawia decyzje podjęte podczas I Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”. Uczniowie zapoznają się z tekstem źródłowym ze s. 211 podręcznika i odpowiadają na zamieszczone pod nim pytania.
6. Uczniowie wykorzystują zdobyte na lekcji informacje podczas dyskusji, w której przy pomocy nauczyciela wymieniają mocne i słabe strony powstania „Solidarności” oraz szanse i zagrożenia, jakie się z nim wiązały. Zebrane wnioski zapisują w odpowiednich rubrykach tabeli z zadania 2. w karcie pracy (przykładowo uzupełniona tabela znajduje się w Materiałach dla nauczyciela).

Materiały pomocnicze:

Przykładowa analiza SWOT dla zagadnienia „Powstanie Solidarności”

Powstanie „Solidarności”	
Mocne strony	Słabe strony
• współpraca robotników i intelektualistów • legalny i masowy charakter organizacji • sformułowanie postulatów odnoszących się do całego kraju • kryzys w PZPR i wstępowanie jej członków do „Solidarności” • rozwój prasy związkowej • upamiętnienie ofiar Grudnia 1970 i poznańskiego Czerwca	• konflikty wewnątrz „Solidarności” • nieszanowanie przez władze umów podpisywanych z komitetami strajkowymi • zaniepokojenie ZSRS sytuacją w Polsce • przygotowania władz do konfrontacji z opozycją • utrudnianie działalności związku przez władze
Szanse	Zagrożenia
• możliwość podjęcia współpracy z opozycjonistami w innych krajach socjalistycznych • uzyskanie wsparcia ze strony państw Zachodu • wprowadzenie reform gospodarczych • demokratyzacja państwa • przyspieszenie upadku systemu komunistycznego	• rozpad związku i osłabienie jego pozycji względem władz • delegalizacja „Solidarności” • użycie wojska i milicji do rozprawy z opozycją • represje wobec opozycjonistów • zniechęcenie społeczeństwa do dalszego oporu wobec władz • skutek nieskuteczności działań opozycji